

være Nogle, som ville have den Glæde — jeg vil ikke sige den forfængelige Glæde, skøndt den menneskelige Forfængelighed heller ikke er udelukket her — at være dem, som sørge for at skaffe Menigheden denne Behagelighed. Under Forudsetning heraf er altsaa hele Vanfeligheden hævet, men der som det skulde vise sig, at kun meget sjældent Enkelte sloge sig sammen om at besørge det Sværv, er der jo ikke derved sket nogen Skade eller nogen Ulykke. Naar det skulde vise sig, at Nogen vilde yde det, fatter jeg ikke, hvad der skulde afholde fra at tage imod det, men det forekommer mig ogsaa naturligt, at Mindretallet har optaget den Bestemmelse, at Udgifterne til Brændsel, saavidt de ikke tilveiebringes ad Frivillighedens Vej, skulle tilveiebringes paa anden Maade. Naar der er sket de fornødne Skridt til at skaffe Apparater til Opvarming tilstede, forekommer det mig ogsaa at være rigtig, at man søger at finde en Vej, hvorved man ogsaa kan være sikker paa, at der bliver truffet Foranstaltning til, at disse Apparater blive benyttede, og jeg kan ikke indse, at der skulde være nogen som helst Betænkelse ved, at dette skete paa den Maade, som Mindretallet har foreslaaet. Det forekommer mig virkelig, at den ærede Drøfter i Flertallet i en mærkelig Grad har overdrevet de Vanfeligheder, som skulde være tilstede. Hvor der har fundet en Aflysning Sted, f. Ex. af Offeret i Byerne, skal jo meget hyppig en Udgift fordeles paa de forskellige Medlemmer, og det endog saaledes, at der ikke kan finde nogen Undtagelse Sted for dem, som ikke høre til Menigheden. Her er jo Spørgsmaal om noget ganske Tilsvarende, kun at der her kun er Tale om et forholdsvis meget ubetydeligt Beløb. Man kan derfor vistnok med Grund antage, at det ikke let vil møde nogen Indsigelse fra Manges Side, selv om de havde sluttet sig til en anden Menighed, thi ogsaa de, som have løst Sognebaand, kunne reservere sig at gaa i deres egen Kirke. Desuden have de jo nu ogsaa faaet Afgang til at høre deres egen Præst i denne Kirke, og altsaa er det ganske rimeligt at antage, at der ikke vil blive Spørgsmaal om at gjøre Vanfelighed ved en saadan Ubetydelighed. Paa et andet Sted, nemlig i Forlaget under Nr. 11, har Flertallet udtalt, at der kun kan blive Spørgsmaal om at give Bederlag til dem, der selv gjøre Kran derpaa. Naar man gaar ud fra, at det er ønskeligt, at man kan opnaa det store Gode for de Kirkebesøgende, at Kirkerne blive opvarmede, og naar man da fremkommer med en Lov, som paalægger Kirketiendeieren en Forpligtelse til at anskaffe de fornødne Apparater dertil, synes det mig, at Intet er naturligere og simplere end at man foreskriver, at de Udgifter herved, som ikke skulle udredes af Kirketiendeieren, men af Andre, enten det nu sker ad Frivillighedens Vej, eller ad den sædvanlige Vej, hvorpaa Udgifterne fordeles ligeoverfor hele Kommuner, fordeles paa en

anden Maade, at der tages de Billighedshensyn, som dette Forhold maa medføre. Dette forekommer mig, at være saa fuldkommen naturligt og simpelt, at jeg virkelig ikke kan indse, at det kan frembyde nogen som helst Betænkelse. At overlade det Hele til Frivillighedens Vej, tror jeg i en væsentlig Grad vil vække Betvningerne af de Foranstaltninger, hvorom der er Spørgsmaal. Derimod er jeg overbevist om, at det, at man gaar den anden Vej, vil medføre, enten at Bidragene indkomme uden Paalæg til Nogen, eller at disse Bidrag i alt Fald ville fremkomme uden nogen som helst Besværlighed. Naar man som sagt overlader det til dem, der ville gjøre Indsigelse, at gjøre det, vil det vistnok vise sig, at dette forholdsvis sjældent vil blive Tilfældet. Det er kun forholdsvis faa Kirker, med Hensyn til hvilke der vil blive Spørgsmaal om, at dette vil komme til Anvendelse, og det Uhyggelige, som den ærede Drøfter for Flertallet antydede, at der af den Grund vilde opstaa for dem, som ikke hørte til Folketirken, og som havde løst Sognebaand, kan jeg ikke se. At Nogen ikke hørte til Folketirken vil i det Mindste saaledes som Forholdene nu stille sig i Kirkeligheden kun sjelden fremkomme, men er der Nogen, som finder sig foranlediget til selv at gjøre gjældende, at de ikke høre til Folketirken, ser jeg ikke, deri nogen som helst Betænkelse. Dernæst er det ikke muligt, at Mange af dem, som have løst Sognebaand, skulde gjøre Indvending imod en saa ubetydelig Byrde som den, hvorom her er Spørgsmaal. Sagen var naturligvis simplere, hvis man fulgte den Vej, som blev anvist af den ærede sidste Tale, idet man nemlig lagde Byrden paa Kirkeierne, men dette vilde jeg finde i høj Grad ubilligt. Det er ikke let at sige, hvor stort et Tryk det kunde medføre for Kirkeierne; det vilde komme an paa de Billaar, hvorpaa de have overtaget Tienderetten. Mange Tiendeiere ville hellere af med Tienderetten, da Forpligtelserne ere saa store, at de kun faae lidt Godt ud af dem. Saameget er klart, at dette er en Forpligtelse, som ikke nu paahviler de Naagjældende; det er en ganske ny Forpligtelse, man vil paalægge dem, og tilmed en Forpligtelse, som dengang, denne Sag sidst var paa Bane, for noget over 10 Aar siden, ved Lovens udtrykkelige Bestemmelse blev holdt borte fra Tiendeieren. Man er nu gaaet det Skridt frem at sige, at Beføstningerne ved den første Indretning, som skal finde Sted i Kirken, skulle paahvile Tiendeieren, uagtet man i 1861 udtrykkelig har erkendt, at han ikke skulde have Noget at gjøre dermed, men at gaa endnu et Skridt videre, ved at lade ham vedblive at have en Udgift til Kirken, som ganske ligger udenfor, hvad der ellers er Spørgsmaal om — ellers skal Tiendeieren søge for Kirkegaardens hele Tilstand, men med Undtagelse af Safranenterne har han Intet at præstere til Kirken — synes mig i høj Grad umotiveret. Det kan ikke nægtes, at det kunde give Anledning til over-